

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Líst izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inzerate)** se
plačuje od četrstostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 56.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 10. marca 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Predlog o novem vinskem davku.

(Piše dr. Anton Božič.)

Konec.

Ali je predloga o vinskem davku sprejemljiva?

Na velikem protestnem shodu osrednjega društva avstrijskih vinogradnikov dne 6. tega meseca v Sofijinih dvoranah na Dunaju so vsi govorniki od prvega do zadnjega predlogo najgorčenejše zavračali. Sklenila se je resolucija, v kateri se zahteva, da naj vsi merodajni činitelji, posebno poslanci, uporabe vsa dopustna sredstva v to svrhu, da se vinski davek v predlagani obliki prepreči. Resolucija društva avstrijskih vinogradnikov se strinja po vsebini z resolucijami, katere so bile sklenjene na mnogih shodih narodne stranke.

Stališče vinogradnikov mora vsakdo, kdor ima le malo vpogleda v dejanske razmere avstrijskega vinogradništva, odobravati in zagovarjati. Posebno je to dolžnost vsakega za procvit naše slovenske domovine vnetega politika, v prvi vrsti dolžnost naših državnih poslancev. — Spodnještajerska, Kranjska, Istra, Goriška so po večini vinogradne dežele. V nekaterih delih teh dežel je vino edini pridelek, ki pride v gospodarstvu naših poljedelcev v pošte. So kraji v političnih okrajih Brežice, Celje, Ptuj, Konjice, Maribor in Ljutomer, kjer je edini dohodek posestnikov to, kar dobi za vino. Novi vinski davek bi te kraje zelo hudo zadel. Otežkočil bi še bolj obstoj naših kmetov v teh krajih, gnal naše ljudstvo še močnejše v Ameriko in na Prusko s trebihom za kruhom, ker doma lastna vlada obstoj z novimi davki naravnost onemogoča.

V vinorodnih krajih slovenskih dežel je nastala v zadnjih dveh letih težka vinska kriza, katere mnogi gospodarji ne bodo mogli preboleti. — Vinogradniki so si s težavo in žuljavimi rokami ter z najetjim denarjem uredili na novo po trtni uši upostošene vinograde. — V zadnjih letih so začeli naši vinogradi izdatno roditi — in kmetje so se nadejali, da bo se njim sedaj vsaj deloma poplačalo njihovo delo. — Pa nastala je nadprodukcija na eni in stagnacija v vinski kupčiji na drugi strani, tako da vinogradniki vzlic polnih kleti stokajo in nimajo niti za vsakdanji kruh. Polne kleti pa prazni žepi — to je, kakor sem že večkrat povdarjal, znamenje vinske krize. Učinek njen pa je strašen. Ljudje v vinskih krajih stradajo in nimajo niti krompirja, da bi ga jedli. — Na zemljiščih se kupčijo intabulirani dolgovi, posestvo za posestvom gre na boben. O tem se lahko vsakdo prepriča pri sodiščih v Brežicah, v Ptuj in drugje.

In sedaj nas hoče osrečiti vlada z novim davkom, namesto da bi nas podpirala in nam pomagala iz največje stiske? Imajo gospodje na Dunaju zavezane oči in gluha ušesa?

Čudil sem se, ko sem čital utemeljevanje predloge o vinskem davku. Niti ene besedice niso našli vladni gospodje v finančnem ministerstvu o tem, kako je stanje našega vinogradništva in ali to sta-

nje novo davčno obremenitev sploh dopušča! Pač pa je vedno povdarjano, da hoče vlada iz vina toliko in toliko davka (pravi, da pričakuje 6 milijonov) iztisniti. Ravno nasprotno — ne, koliko bi se dalo na novem davku dobiti, ampak vprašanje, ali vinogradništvo sploh novi davek prenese — je merodajno in bi se moralo najprej rešiti. In če bi si vladni gospodje to vprašanje stavili in če bi razmere v južnih deželah sploh poznali, morali bi priti do prepričanja, da so gospodarske razmere v južnih deželah take, da se novega davka na vino ne sme uvesti, ker se sicer tako važno gospodarsko panogo, kakor je vinogradništvo, ugonobi.

Novi vinski davek pa se tudi zaradi tega ne sme uvesti, ker je skrajno krivičen. Vinogradnik plača že itak zemljiški davek; že sedaj se mu nalaga dohodninski davek. Občinske, okrajne in deželne doklade ležijo skoraj izključno na ramah posestnikov. Sedaj naj plačajo od svojega pridelka še tretji davek? Kje na svetu najdete, da bi bil en in isti dohodek trikrat obdačen?

Novi vinski davek bo občutil najbolj naš vinogradnik. Oficijsko se v razložbi predloge to zanika. Pa s tem se ne spravi s sveta resnica, da se davek preváli — če le mogoče — na producenta (pridelovalca blaga). Že pri kupčiji bo pritiskal vinski kupec na ceno češ, da mora plačati od vina davek. Vinski trgovec bo primoran istočasno podražiti vino, ravnotako bo se vino v gostilnah podražilo. Posledica temu bo, da se bo izpilo manj vina. Ker bo torej šlo manj vina v promet, ponudba bo pa taka kakor je danes — kajti da bi se množina pridelka skrčila, ni misliti — bo tudi zaraditega vinska cena glede producenta padla. Daljna posledica bo še hujša kriza kakor jo že imamo. — Zdi se torej, kakor da bi se hotelo vjnstvo od vladne strani namenoma ugonobiti. Kajti sicer je težko umljivo, da bi se v očiglednim takim žalostnim posledicam vlada sploh upala, priti s predlogo pred državni zbor.

Ne oziraje se na vse te okolnosti, ki bi se v normalnih razmerah morale v prvi vrsti upoštevati, še pride v poštev to-le: Ako se pri nas uvede novi vinski davek, bo delalo našemu vinogradništvu ogersko in italijansko vino še hujšo konkurenco in bo cene našemu vinu še bolj tlačilo. Predpogoj za uvedbo novega davka, če bi bil sploh sprejemljiv, je gospodarska ločitev od dežel ogerske krone in visoka carina na inozemska vina. — Brez tega predpogoja je višje obdačenje vina kakor je sedanje, nemogoče in bi uničilo naše vinogradništvo.

Pride še k temu, da je nameravani davek nedopustno visok. Tako visokega davka na vino, kakor bi naj bil po novi predlogi v Avstriji uveden, nimajo nikjer na svetu. — Na Francoskem je vinogradništvo mnogo bolj razvito in mnogo trdnjše kakor pri nas. In vendar se plača tam komaj ¼ franka od hektolitra ali okroglo 1K 20 v. Pri nas, ki smo v mnogo slabših razmerah, naj bi plačali 4 K?

Tudi so združene z novim davkom tolike sitnosti, da pomenijo že ta pota z naznanili itd. nedopustno obremenitev vinogradnikov.

Vinogradniki! Gre za Vaš obstoj, gre za Vaše življenje! Glejte, da bodo Vaši poslanci, kateri so Vam kot kandidatje peli tako lepo agrarno pesem o odpravi krivičnih davkov, izpolnili svojo dolžnost ter z najstrožjimi sredstvi preprečili neopravičljiv napad na Vaše življenjske interese! — Se je obstrukcija po volji poslancev Kmečke zveze morebiti zato odpravila, da bo se sedaj tem lažje naložilo nova bremena ubogemu ljudstvu? Opravičite — poslanci! — upe ljudstva do Vas in odvalite od njega breme, ki utegne naše ljudstvo udušiti in ugonobiti!

Politična kronika.

NOVICE IZ PARLAMENTA.

Na Dunaju, 9. marca.

G. finančnemu ministru Bilinskemu ni po volji »nenavadni« in »čudni« ton v resolucijah, katere so sklenili vinogradniki na svojih shodih proti novemu davku na vino. Včeraj se je g. minister v državni zbornici obregoval nad tem »tonom« in imel žalostno korajžo izjaviti, da navzlic ostremu protestu iz vinogradniških krogov vstraja pri »celelem« finančnem načrtu. Minister se izgovarja, da rabi denar in zopet denar. Ali pa je potrebno in umestno, da išče istega baš v revnih vinorodnih krajih in v žepih naših vinogradnikov, ki še vedno krvave iz ran, katere so dobili vsled uničenja vinogradov po trtni uši? Zastopniki vinogradnikov v drž. zboru so hladnokrvno poslušali ministra; saj je že danes gotovo, da bode čez 300 poslancev glasovalo proti vinskemu davku in nima tedaj g. Bilinski v tem oziru nobene upa na zmago. — Iz ostalega govora ministrovega omenjamo, da se ne msli iz 182-milijonskega posojila pokriti izdatkov za dreadnoughte, kakor se je pisalo, temveč le izplačani višji stroški za armado in mornarico.

Za 182-milijonsko posojilo, ki bi naj zopet napolnilo prazne državne blagajne, katere je lanski obo-roženi sprehod v Bosno popolnoma izčrpal, se bo vnel vroč boj. Vlada bi rada imela dovoljenje za njega čim preje pod streho, na eni strani, ker so drž. blagajne prazne, na drugi pa, ker je baje sedanjí čas ugoden za kreditne operacije. — Danes se je vršila seja klubovih načelnikov, katere bi imela na željo vlade določiti kot prihodnjo točko dnevnega reda prvo čitanje pooblastilnega zakona za posojilo; ker so se samo kršč. socialci odločno izjavili za vlado, se je seja brez sklepa končala. Mislimo, da bodo kršč. soc., Poljaki in nemški nacionalci v zbornici glasovali za vlado, ko bode Pattai vprašal zbornico, kaj pravi k spremembi dnevnega reda. Isti nemški nacionalci, ki so polni opozicije in maščevalnosti nad sedanjo Nemcem »krivično« vlado — seve, kadar jih ta vlada ne rabi.

Akcija proti vinskemu davku se je prav živo vnela. Danes se je vršil prost razgovor vinogradn. zastopnikov, na katerem je povedal nižjeavstrijski dež. odbornik Mayer, da se je pokazalo pri povpra-

LISTEK.

Aforizem.

Češki spisal I. S. Machar. — Poslovenil T. L.

Pred nekoliko dnevi sem sedel s prijateljem skladateljem v praški kavarni.

Bil je jasen, topel dan, eden izmed onih, s katerimi se je naznanjala, bogve že kolikokrat, letošnja potuhnjena pomlad.

Oba sva bila nekako črna, utrujena, bila je to velikomestna černost, ki se loti vsakega s prvim bleskom pomladnega solnca. Časopis za časopisom sva metala na obdelel plišov stol in zabavljala na mizerno vsebino, čeprav nisva niti vedela, kaj bi si ravno želela.

»Ta vaša literatura je lepo došla na kant«, posmehoval se je oni, »človek pogoltne vse, kar mu pride v roko, a kakor hitro pride ven, ne ve ničesar; to je beda!« Obračal je liste v nekem časopisu z dežele, »tu se najde veliko lepih stvari«, je zabavljaj, udarjajoč z ubogim listom, »o gnojenju«, »slavni rojaki kraja . . skega«, »spomin bitke v kraju . . skem«, »literatura«, no seveda, reklama pp. založnikov kakor drugodi, to je beda. Prijatelj je pljunil in gledal dalje v list. »To je laž«, je spregovoril čez trenutek polglasno.

»Kaj zopet?« vprašam.

Prijatelj kaže na rubriko »Aforizmi« in označi s

prstom naslednje mesto: So na svetu žene, katerih celo bitje je kakor iz nadzemelske snovi stvano. Vsak njih gibljaj, pogled, beseda, nasmeh, prevzamejo človeka z neizraznim čarom. Te žene nimajo nobene strasti in je tudi ne vzbudijo, dajejo poljube, ki so podobni vonju cvetlic, to so ideali platonične ljubezni. — Ah, to je laž«, je dodal prijatelj.

»Kot aforizem je to precej vodeno«, sem menil jaz, »sicer pa kaj naju to zanima?«

»Takihi žen sploh ni, to je nesmisel«, se je jezil prijatelj dalje. »Idealen je le mož. Žene take zunanjosti, kakor da bi bila iz »nadzemelske snovi«, so res na svetu, da bi pa strastij ne imele — Pisatelj tega aforizma je bil naiven kakor dete. Poznal sem sam pred štirimi leti tak »platonični ideal«. Sedaj se mi zdi, da je vodila priroda s tem angeljskim svojim delom ljudi za nos, da si je dovolila slabo šalo —«

»Prijatelj«, sem ga prekinil, »to ni nič, gotovo imaš kak realnejši dokaz, tedaj povej lepo to historijo od začetka do konca.«

»Jezim se, kadarkoli se na to spomnim, ali povem ti.«

»Kakor sem pravil, je bilo to pred štirimi leti. Neko soboto, če se ne motim, v maju, smo šli z Emilom, ki je sedaj v Monakovem in z Hyblem (ta se je nedavno oženil, ti ga nisi poznal) v Šarko. Da je bil krasni dan, vse zeleno, škrijanci itd., tega ti ne bom niti pripovedoval. Po vratolomni cesti smo prišli od cerkvice v dolino. Gremo ob potoku. Emil dela po svoji navadi vse možne dovtype. Hybel poje pesmi-

ce, jaz kadim in ju poslušam. Naenkrat se vstavi Emil: »Fantje, pozor, tam so nekeake vile!« Gledamo v naznačeno smer. Gori po stezici ste šli dve dekleti. Hybl položi teatralno roke na prsi in zapoje: »O, Matilda, jaz te ljubim!« Emil maha s klobukom. Dekleti ste se ustavili za trenutek in nam mahali z belimi robci. »Pojdimo k njim«, je menil Hybl, in že smo se plazili po strmi strani navzgor. »Zginjati«, sem ju opozoril po nekoliko korakih. Zastonj. Sklenjeno je iti naprej. Bila je to grozna, vratolomna cesta. Slednjič smo stali gori — in dekleta čakajo.

Srečanje je bilo seveda nekako čudno, pogum nas je zapustil.

Po podobnosti smo sodili takoj, da ste sestre.

Človek, to ste bili ženski! Zlasti mlajša! Bila je to vitka, somerna postava, v roza obleki s širokim slamničkom na glavi. Dve dolgi kiti svilnatih svetlih las sta ji padali na hrbet. Obraz, človek, moral bi biti dober slikar, da bi ga ti vpodobil v pravem krasu. Tako nežen, krasen, blede, z rožnatim nadihom na licih, someren nos in premila bradica, na nosu par nežnih pegic, — da tudi te so ji pristojale — in potem oči! Dečko, te najkrasnejše modre, detske, nedolžne, sam ne vem, kako bi imenoval te najkrasnejše oči na svetu. To je bila angeljska prikazen, to je bila Mignon, o kakršni sem snival pri mogočnih tonih Thomasove godbe.

Imenovala se je Eliška. Sestra njena Karla ji je bila podobna, ali njena postava je bila manjša, polnejša, modre njene oči nekaj večje, njih izraz vsak-

ševanju, katero je njegova (kršč.-soc.) stranka priredila po zbornici, da je s socijalisti vred okrog 300 poslancev že danes proti vinskemu davku; izvolil se je na to poseben odbor, kateri se bo prihodnje dni oglašil pri ministerskem predsedniku in finančnem ministru z željo, da z ozirom na razpoloženje zbornice predlogo o vinskem davku umakne.

Rezultat konference slov. vodjev z Bienertom je došel zvečer v seji parl. komisije Slov. jednote na razgovor. Za javnost določeni komunike pravi, da se je govorilo med drugim tudi o jezikovnih zakonih za Češko. Slovanski vodje vstrajajo pri zahtevi po spremembi sistema, pariteti v ministerstvu in popolni preosnovi kabineta. Ako se sme kaj dati na mile tožbe nemškonacionalnih listov, jim Bienert počasi odpoveduje prijateljstvo, kar bi bilo dobro znamenje. Bi bilo tudi istinito škandalozno, ako bi v naši državi odločevalo 77 nemškonacionalnih poslancev, ki nimajo niti zdaleka večine v lastnem narodu, kaj se sme zgoditi in kaj ne! Čas bi že bil, da bi se poskusilo novi poslovnik obrniti tudi proti tej skupini!

Velikonočne počitnice parlamentove se začnejo 18. marca in bodo trajale do 6. aprila. Do 18. marca bo zbornica odpravila, kolikor morem sedaj soditi, le prvo čitanje finančnih predlog. Naša vlada mora biti skromnejša od dne do dne — istotako tudi gospod Pattai, ki je prerokoval Avstriji z upeljavo novega poslovnika zlato ero delavnega parlamenta! Dosedanje skušnje so v tem oziru precej žaltave.

Novi ogerski naučni minister, grof Zichy, se je izrazil napram nekemu zastopniku »Pesti Hirlapa« o svojem programu sledeče: Mene pozna že več let sem cel svet. Sem odprta knjiga za vsakogar. Temejlina smer mojega političnega prepričanja je ogersko-krščanska. Druge politike kakor izpopolnjenja naše države ne sme pri nas nikdo zasledovati. Naša kultura mora biti izključno ogerska, toda proti narodnostim mora biti naša politika prijateljska in pravična. Naša kultura ne sme premagati narodnosti, temveč jih prepričati, da se ji lahko mirno priklonijo. — Kaj pa hočete več? Plemeniti klerikalni grof bo z drugimi besedami povedano ravno tak madžarizator kakor je bil Andrassy.

Avstrijsko-ruski dogovor. — »Novoje Vremja« piše: »Po različnih znamenjih smemo sklepati, da se ne bodo spolnili upi na zboljšanje avstro-ruskih razmer. Grof Aehrenthal je sklenil popraviti raztrgane vezi z Rusijo, ne da bi poprej vprašal v Berlinu po mnenje. Za to so mu od tam dali takoj čutiti trdo pest gospodarja. Po berlinskem obisku grofa Aehrenthala so se končali avstro-ruski dogovori. Značiti je izkazala Nemčija s pritiskom na Aehrenthala Rusiji veliko uslugo.« »N. F. Presse« taji nem. upliv in nevoljo nad avstrijsko-ruskim dogovorom in trdi, da se pogajanja nadaljujejo.

Drobne politične novice. — **Železniški odsek** je sprejel prve 3 točke zakona o lokalnih železnicah. — **Zveza južnih Slovanov** se je posvetovala o vladni predlogi za podporo paroplovne družbe Austro-Amerikana. Zveza pravi, da je predloga nesprejemljiva. — **Nadškof Dvornik** iz Zadra bo že danes sprejet pri cesarju v avdijenci. Odločilo se bo, ali ostane ali ne na svojem mestu. — **Dijete norveških poslancev** so se določile tako, da dobi vsak poslanec za eno zasedanje 3.000 norveških kron in povrnitev voznih stroškov.

Štajerske novice.

d V nedeljo v Ljubljano na manifestacijski shod za našo ljubljeno družbo sv. Cirila in Metoda! Naj bi prišel vsak, ki mu razmere količkaj dopuščajo. Naj mogočno odmeva po vseh slovenskih pokrajinah: Vse za obrambo naše drage domovine! Vse za našo glavno braniteljico družbo sv. Cirila in Metoda! Proč umazane roke od naših narodnih svetinj, tujerodni in našekrvni sovragi! Nedeljski shod naj pokaže vsemu svetu, da nas

nuti z grožnjami, niti z izdajalstvi ne prisilite, da bi cdložili orožje ter zapustili trdnjavo za obrambo naše narodne meje. Divja zver brani svoj zarod, a mi bi naj izročili brez odpora svojo najdražjo last, svojo mladino krvoločnim krempljem!? Nikdar ne, ako tudi žele to odkriti in prikriti sovragi! Do zadnjega zdihljaja hočemo vihteti orožje za našo obrambno trdnjavo, za našo vseslovensko šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, tako vztrajno, tako ljubeče in tako požrtvovalno, kakor je to delal in dela naš starosta v narodni obrambi, sklicatelj nedeljskega shoda g. Luka Svetec. — Shod se začne ob 10. uri dopoldne v »Mestnem domu.«

d »Slovenčeva« Cirilmetodarija se ne pozabi! Poleg dopisov, izražajočih skrajno ogorčenje nad izdajalskim početjem nemškutarskih naših »domoljubov«, dobiva družba sv. Cirila in Metoda dan za dnevom novih gmotnih prispevkov. »Damo duška opravičenemu ogorčenju na nečuvni napad »Slovenca« v št. 29. zoper blago družbo sv. C. in M., odnosno na Roseggerjev naskok na našo domovino smo nabrali po podružnici v Komnu 200 K za obrambni sklad. Vsoto je poslal gosp. blagajnik Jos. Rustja. — G. Jos. Gosak v Št. Lenartu je prepričan, da »Slovenčeva« Cirilmetodarija ne ubije naše družbe; poslal je skromen odgovor v obliki 2 K; v gostilni pri Seršenu v Ljutomeru se je nabralo pod utisom Kotnikovega volila 12 K, g. Fr. Pahernik, veleposestnik na Vuhredu je daroval družbi za »Cirilmetodarijo« 83 K 44 vin. Rodbina Zenko pod utisom Cirilmetodarije 2 K radi rabljenih nemških besed. Vsem prijateljem in podpornikom družbe sv. C. in M. hvala in slava!

Glasoviti celjski uradni načelnik Ambrožič je začel zopet »delovati«. — Včerajšnja »vahtarica« trdi mirne duše, da so Slovenci v septemberskih dnevih l. 1908 kar sami naročili ubijanje šip in napišov in sicer sta se v to svrhu dogovorila — dr. Kukec in neki Jovan, kateri je po »vahtar.« trditvi priznal, da je takrat v Celju razbijal šipe. Ne bi se splačalo niti odgovarjati na te prav neumne laži in zavijanja »vahtarice«, ako bi Ambrožič ne imel svoje roke zraven: hoče namreč prepričati oblasti, da so bili celjski Nemci na septemberskih izgrelih nedolžni in da so jih inscenirali Slovenci, da bi lažje proglasili bojkot nad nemškimi trgovci. Ali bi naj navedli fakta? Vsakdo se še spominja na stotine tulelih divjakov, ki so se valili po celjskih ulicah in katere so Nemci pozvali iz Maribora in Ptuja na pomoč; vsakdo ve, da ni metal kamenja eden sam, temveč desetero in stotero pijanih barab; vsakdo ve, da je le orožništvo in vojaštvo zabranilo večje izgrede; vsakdo ve, da so se po nemških gostilnah vršili že cel teden dogovori glede napadov na Slovence. Res, da se ni posrečilo dognati pravih krivcev, ali res je tudi, da kaže v Celju vsakdo s prstom na nje, četudi jih je takrat varovala in ščitila noč. Pribiti je konečno treba, da tudi letos že hujska »vahtarica« mnogo mesecev pred sokolsko prireditvijo; celjski meščani naj vse posledice za to tudi pripišejo »vahtarici« in svojemu slavnemu »amtvorstandu«. Zavijanje »vahtarici« kaže, da je celjsko renegatstvo korumpirano do kosti in da ni zmožno ničesar boljšega kot najnavadnejših političnih lumparij in cestnih pretefov.

Narodna zveza se ima baviti te dni z izredno važnim poslom: Koroško glasilo, mariborska »Straža« ji je kategorično zapovedala, naj pokliče predsednika Zveze južnih Slovanov g. dvor. svetn. dr. Ploja na odgovor, zato, ker se je udeležil ruta pri nemškem poslaniku Tschirschkem. Minuli ponedeljek se je namreč vršil pri Tschirschkem velik

rout, na katerega je bilo povabljenih nad tisoč najodličnejših oseb iz dunajskih diplomatskih, političnih, uradnih in industrijskih krogov; povabljen je bil tudi dvorni svetnik dr. Ploj in pl. Gorup. Na Terglava, Benkoviča in Rožkarja so žalibože pozabili. Dr. Ploj je šel tje — in včerajšnja »Straža« ga dolži zveze s — Prusi in izdajstva nad sloj. narodom ter kliče Narodno zvezo, naj izreče nad dr. Plojem zaradi tega ostro obsodbo! Notica vzbuja zaradi svoje smešne naivnosti splošno veselost; ljudje upravičeno dvomijo nad duševno normalnostjo »Stražinih« urednikov! Naravno, ako dela mariborski škof ali celjski opat gostije — našim renegatom in šnapsbaronom ali ako se plazijo naši kaplani po kuhinjah pobožnih nemških dam — potem ni nobenega ogorčenja. In »Straža« se vočigled takim noticam imenuje »glasilo katoliških inteligentov«. No, povej mi, če čitaš »Stražo« in povem ti, kdo si! Namreč — nadaljevanje bodo naši bralci sami uganili.

v Kako se pri nas izvršujejo regulacijska dela. Zadnja povodenj je na parceli 431, občine Škofjavas, last pos. Ivana Kopolseka, oltargala cel jez, zgrajen v svrhu regulacije, 46 m na dolgo. Po splošni sodbi so delavci, kateri so delali vakordu (!) zabijali pilote samo pol metra globoko namesto dveh in torej ni čuda, da je prva močna voda pilote s protjem in kamenjem vred odtrgala in odnesla. Ako se napravljena škoda takoj ne popravi, so v veliki nevarnosti ostale parcele. Tako se pri nas regulira! Vrbje in grmovje, katero je poprej dobro držalo in čuvalo breg, so posekali ter izvršili regulacijo, ki ni vredna počenega groša! Ali se država, dežela, okraj in občina nič ne brigajo za to, kako se pri enakih delih površno postopa? Ali ni bilo nič nadzorstva? Prosimo čimpreje pomoči in pa zagotovila, da se bodo vbodoče regulacijska dela bolje opravljala, drugače se zahvaljemo za nje!

d Nemško obrtno društvo v Celju je šelo v minulemu letu 92 izvršujočih, 10 podpornih in 1 častnega člana. Govorilo se je na občnem zboru o obrtno-zadružnem podučnem tečaju, katerega misli prirediti v Celju štaj. obrtno-pospeševalni urad — seveda samo za Nemce. Kakor v Ptaju tako hočejo tudi v Celju Slovence popolnoma prezreti. Treba bode delo tega nemškonacij. urada, katerega vzdržujemo tudi Slovenci, enkrat temeljito pregledati! Zanimivo je tudi, da se je govorilo na občnem zboru tega društva nemških obrtnikov o tem, kako bi se ponemčilo slov. obrtne in trgovske vajence. Celjskim nemškim obrtnikom, ki žive izključno od slovenskih grošev, bodedo morali glede vajencev strožje gledati na prste!

d Ali to ni izdajalsko? Celjski protestantski župnik May pojde na Saksonske pridigati o križih in težavah vsenemških bratov v Celju in drugod po Štajerskem. Nemški klerikalni listi strastno napadajo protestantske pastore radi teh vsenemških pridig in groze z ostrimi odredbami. Nam je to drugače vsejedno, samo spomniti moramo naše Nemce, kako se radi razburjajo vsled »Srbov« in Kramafevih potov v Petrograd!

d Promocija. Jutri bode na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava sodni praktikant v Celju g. Ivan Krašek, starejšina akad. tehn. društva »Triglav« v Gradcu. Čestitamo!

v Napad na sodnika. Sodnika dr. Karla Heindla v Aspangu sta 7. tm. na potu domov zvečer napadla dva neznana zločinca in ga z noži ranila tako hudo, da so ga morali nesti v stanovanje. Gre se za akt maščevanja.

danji, nekoliko pohoten, poleg Eliškine prikazni se mi je zdela poosebljena proza.

Bili smo v zadregi. Krasota Eliškina nas je tako rekoč omamila. Prvi se je ohrabil Emil. Prosil je, če jih smemo spremljati. Dekleti ste dovolili.

Karla se je spomnila na petje. Prosila je gospoda, ki je pel tam doli, da bi nadaljeval. Hybl je zarudel kot devica. Razgovor se je šele sčasoma nekoliko oživel. Eliška nas je zanimala vedno bolj. Med tem, ko je bil Karlin govor suh, njeni odgovori trezni, privedla nas je vsaka beseda Eliškina v presenečenje in navdušenje. Človek, tako čisto, nehlinjeno naivnost, tako sodbo o svetu še nisem slišal iz ust sedemnajstletnega dekleta. Pripovedovala mi je na primer o prvem metulju, ki ga je vjela letos, krasno pavje oko, zaprla ga je v škatljo in da bi ne umrl od gladu, mu je nastlala krompirjevih listov! Pavje oko in krompirjevi listi! Za trenutek se je spomnila na nekaj družega in vprašala, če je velblod večji kakor slon —, dečko, ti se smeješ, imaš prav; povem ti tako, zdi se človeku zelo neumno, ali ti bi to moral slišati tam na šarski zeleni rebri iz ust tega naivnega deteta z angeljskimi očmi! To ni bila komedija, nihče izmed nas se ni zasmeljal, mi smo ji ravno tako resno, kakor je spraševala, razjasnjevali razloček med slonom in velblodom. Večer se je približal namah. Spremili smo ji domov. Blizu cerkve Sv. Matije stoji enonadstropna hiša. Tu ste šli notri.

Hiša je bila last njljue matere. Oče jima je umrl

pred nekaj leti.

Na povratku so lile takorekoč iz naših ust himne o tej angeljski prikazni. Sklenili smo, da pojdemo drugi dan zopet sem. Da jo vsaj vidimo!

In šli smo drugi dan res, naslednji dan zopet, in tako je šlo celo leto. Bil je krasni čas, ali plačali smo ga vsi trije z letom svojih študij. Delali nismo nobenih izpitov.

Eliška! Njeno bitje, ime, smeh, besede so prevzele celo naše bitje! Ona je nas tikala, mi njo.

Trgali smo po rebrih cvetlice, za vsak cvet nam je plačala Eliška s poljubom.

Ti poljubi! Tako čisti in sveti so bili z ustnic tega deteta, kakor z ustnic sestre ali podobe! Nikdar nismo mislili na kaj drugega! ... Kolikokrat sem sedel z njo sam ob mraku v sobi pri pijanu, ko je igrala svoje ljubljene »Rože z juga«! O tem valčku je rekla, da se ji zdi kakor vonj vijolic ... Asocijacija čutov ... Prijatelj, verjemi mi, da sem ljubil z divjo strastjo že mnogo žen, predno sem njo spoznal, ali nje bi ne bil mogel ognjevito pritisniti k sebi, tako se mi je zdela sveta!

Prijatelj je umolknil.

»In konec? V kaki zvezi je to z aforizmom?« ga vprašam.

»Konec? Proza. Nekoč smo pri obisku opazili Eliško roko v roki s tujim moškim na vrtu. Tikala ga je, kakor nas, in Karla nam je skrivoma povedala, da je to Eliškin ženin. ... baje se morata vzeti

prej, kakor se je mislilo. Kratko rečeno, da je Eliška noseča! ... In omožila se je na jesen ...« in zopet je umolknil.

»No, to vendar ni v nobeni zvezi z aforizmom«, sem opomnil.

»Nekako pred pol letom«, je nadaljeval prijatelj, »sem se sešel z gospo Eliško ... Tikala me je kakor poprej. Vprašala me je po Emilu in Hyblu ter se pri tem nekako čudno smejala: »Takrat smo bili otroci«. Karla je kvačkala otročjo čepico. Dvignila je glavo.

»Kaj delate?« jo vprašam.

»Ona misli, da je njena dolžnost, preskrbovati me s takimi drobnarijami«, je odgovorila za njo Eliška. »Za moja dva otroka mi je napravila tega polen kovčeg.«

»Saj bodeš kmalu zopet potrebovala«, se je zasmejala Karla in kvačkala naprej.

Meni je bilo grozno v tem trenutku. Cela gloriola je zginita z Eliške, stala je tu tako vsakdanja, tako prozaična, in na teh krasnih ustnicah je trepetalo: za moja dva otroka ... Videl sem namah celo ono davno idealnost v drugi luči; te besede, ti poljubi — eh, škoda, spominjati se. Tepci smo bili vsi trije. Za boga, tako neumno idealen more biti le mož! ... Prokleti aforizem«, in prijatelj je razjarjen pljunil vstran.

v Iz finančne službe. Prestavljen je davčni oficijal Otokar Horvath od davčnega referata pri okr. glavarstvu v Gröbmingu v isti lastnosti v Celje in isto službo opravljajoči prov. asist. Hadič iz Celja v Feldbach, nadalje davčni oficijal Ivan Vodlak kot kontrolor k Sv. Lenartu v Slov. gor. tes asistent Karl Jazbec iz Laškega trga v Wildon. — Višji gimnaz. Anton Mesarič v Ljubljani je nastavljen kot davčni praktikant v Ormožu.

v Iz Petrovč. G. Fridrich je strašno razdražen, ker ga moti napredno časopisje pri navdušeni obrambi krščansko-narodnih načel. Saj za kaj drugega g. Fridrichu pri obč. volitvah ne gre, to vemo vsi, ki poznamo njegove sijajne gmotne razmere in njegovo brezplačno in požrtvovalno delo za občino. Ker sta Nar. list in Dnevnik opisala njegove zasluge za občino Petrovče, se je dobri mož tako razburil, da je po Celju grozil g. Spindlerju, da se mu ne bo godilo dobro, ako se snide z njim. Zakaj neki? Ako je g. Fridrich po nedolžnem preganjanju žrtev svojega nesebičnega delovanja in odlični krščanski mož, pa se naj užaljeno umakne in pusti uboge Petrovčane same gospodariti v občini, onim ljudem pa, ki ga tako krvavo krivično obrekujejo, pa naj s sladkomilo gesto odpusti. In vsi ga bodemo — občudovali in mu celo še kaj posodili.

d Proti škrlatici, ki se je pričela tako nevarno širiti v gornjegrajskem okraju, je upeljala politična oblast epidemično postopanje.

a Iz Ponikve. Paznim okom zasledujem naše domače zadeve. Na naši petrazredni šoli je stalno namestiti 2 učiteljski moči. Že davno bi morali biti razpisani ti službi. Ali v Celju se je odlagalo ter je komaj letos prišel razpis na dan. Ta je pa takšen, da nam ni nič po volji. Mi si želimo dveh novih učiteljev. Potem bi imeli 2 ženski in 3 moške moči. Razpisalo se je pa tako, da bomo imeli 3 stalne učiteljice in zraven priljubljenega, a že priletnega g. nadučitelja le enega učitelja. To razmerje ni za naše razmere. Dalo bi se pa predruščiti, ko bi se bil kr. šol. svet pravčasno za šolski prid potegnil. Pa se ve, načelnik mu je naš župnik in po farovžih in kaplanijah imajo rajši učiteljice, kakor učitelje! Na nje se da uplivati in — učitelj je pač učitelj. Tako se je moralo zgoditi, da dobimo za stalno še tretjo učiteljico in vrabci že čivkajo po strehah da pride o Vel. noči sem gđc. učiteljica Koklič s Sladke gore. G. župnik, te se pa gotovo veselite! In kaj še le kaplan! Marijina devica je prve vrste; ter je bila v sladkogorskem farovžu pod sedanjim župnikom kar kuhana in pečena. Dobro so se razumeli. Celo izvirne pesmi o njej je pel, gredoč od nje! Tako sem čital. Sedaj pa gre glas po deželi, da je dobila v farovžu nekaj lančpas, a gospod šolski inspektor, da ji zato podpiše šubpas k nam na Ponikvo. Nisem mogel zvedeti, ali so jo v sladkogorskem župnišču siti, v šoli in drugod so je, ali kaj je vzrok, da se jej je baje reklo, da zamore v njem samo do Velike noči dobivati hrano. No gospod župnik Kreft, jaz nisem vaš pristaš, pa tudi ne sovražnik. Zato se mi pa res smilite, če bode te pobrali, kar vaš tovariš in sosed baje že odrineta. Če je pa odpoved le pretveza, da zagotovo gospodična Ponikvo dobi, potem pa dober tek in zdrav želodec! Vedite, kompanija kakor konkurenca rodi gorjé. Pišite raje pisemce šmarskemu dekanu, kratko pisemce: Domine, Ljudmile ne! In vlišal vas bo. Ko bodo dali prošnjice za našo službo v Šmarji na redosejo, bo padla skozi; a na Ponikvi ostane preljudno veselje in mir, za kar Vam bo hvaležna cela fara, posebno pa učiteljstvo. Torej pater Alojzij, piši, piši! Pa kmalu, da ne bo prepozno.

V šmarskem okraju se bodo vendar enkrat vršile volitve v okr. zastop. Čajemo, da so odrejene za konec sušca volitve občinskih volilnih mož. Napredne občine, na nogo!

a Iz Sevnice. Bilo bi dobro, ako bi naš občinski odbor gledal na to, da se odpravi mučenje živine, bodisi letanje navzdol tembolj pa še v breg. V Sevnici imajo namreč vsi kočijaži to čudno navado, da vozijo od hiše gospoda Kozinca do gospoda Kruleja in obratno v najhitrejšem tiru. To navado imajo tudi kolesarji. Med tem potem se pa križajo ceste, in sta se vsled omejenosti neprevidnosti že dva otroka povozila. Prosim, naj slavni obč. odbor skrbi, da se ta nedostatek iz golega človekoljublja prej ko prej odpravi.

v Iz Brežic. Danes zjutraj t. j. dne 9. t. m. se je našlo v potoku ob glavni cesti, ki pelje od hotela „Grič“ proti farni cerkvi v Čatežu truplo

tukajšnjega sodnega kancelista g. Ant. Krubarja. Pokojnik je bil ta dan na komisiji v Vidnu ter se je zvečer vračal domov k svoji ženi in otrokom, ker je stanoval radi pomanjkanja stanovanj v Brežicah v Čatežu. Zapušča mlado soprogo z dvema nepreskrbljenima otrokoma. Kako se je ta nesreča pripetila, se še ne ve. Kakor je marsikomu znano, pelje glavna cesta od hotela „Grič“ proti Čatežu. Ako greš ne celo osem minut v tej smeri zapaziš na desni strani naenkrat precej strm pot po stopnicah čez posestvo na Griču proti Čatežu; to pot je nastopil pokojnik okoli edanajste ure po noči. Zjutraj pa so ga ljndje našli mrtvega ležati spodaj v potoku. Zelo verjetno je, da ga je ravno na tem strmem potu morda čakala kakazlobna oseba, katera je prežala nanj. Pokojnika se je popolnoma oropalo. Vzeta oz. vkradena mu je bila pelerina, palica, ura in ves denar, katerega je imel seboj. — Zlobnež je imel najbrž hud boj s pokojnikom, kar kaže zdrobljeno kamenje nad prepadom na glavno cesto. Pokojnik je bil vzor vestnega in dobrega uradnika ter v naših krogih zelo priljubljen. Ne samo, da žaluje za njim nesrečna soproga in nepreskrbljena otroka, tudi nam brežičkim Slovincem trga bol srca, ako pomislimo, da nam je žalostna usoda vzela na tak krut način moža, — katerega smo vsi ljubili.

Občni zbor štaj. kmetijske družbe se prične 16. marca ob 4. uri pop. v deželni zbornici in traja še 16. in 17. marca.

d Občni zbor kmečke posojilnice pri Sv. Ani se zaradi Svetčevega shoda v Ljubljani preloži na nedeljo 20. marca ob 9. uri dop. Vspored ostane isti. Načelstvo.

d Prošnjo z več tisoč podpisov proti novemu vinskemu davku sta izročila v drž. zboru nemško-klerikalni drž. posl. Tomišič in Švejger za polit. okraja Voitsberg in Lonč.

v V mariborskem Studentenheimu je bilo minulo leto 48 gojencev, ki bi naj pomagali vzdrževati nemški značaj marib. srednjih šol. Za to seveda podpira dežela zavod s 4 tisoč kronami letno!

v Štajerski dež. proračun je moral dež. odbor zaokrožiti za 1¼ milj. kron. Ta vsota odpade na deželne doneske za gradnjo cest in regulacijo potokov. Vse posledice nemškonacionalne trme in pa krivičnosti proti Slovincem!

Druge slov. dežele.

a Ljubljanski občinski svet je dozrajno pristavsko nlico v spomin na velikega rodoljuba Kotnika imenoval Karl-Kotnikovo ulico.

a Dopolnilne volitve v Ljublj. obč. svet se bodo za 11 mandatov vršile dne 18. 20. in 22. aprila.

a Novo mesto stavbnega asistenta v 11. plač. razr. je sklenil sistemizirati ljubljanski obč. svet s 1. julijem t. l. Prošnje je vložiti do 30. aprila.

v Trg. minister je izvolitev Lenarčiča predseonikom in Kregarja podpredsednikom kranjske trg. in obrtne zbornice potrdil.

d Vpokojen je na lastno prošnjo višji poštni kontrolor g. Iv. Klemenčič v Ljubljani. Trgovsko ministerstvo mu je izreklo popolno priznanje.

d Kmetijski poučni tečaj priredi kranjski deželni odbor dne 13. in 14. marca v Radečah pri Zidanem mostu.

d Na celovškem kolodvoru se dobe sedaj vozni listki tudi na slovensko zahtevo, kakor poroča „Slovenec“. Piše namreč, da je že pred razpravo o Grafenauerjevem predlogu v drž. zboru vlada naročila železn. ravnateljstvu v Beljaku, da mora uradništvo na kolodvoru v Celovcu izročati vozne listke tudi na slovensko zahtevo. Upati je, da bodo Slovenci se te pravice kot dolžnosti v polni meri posluževali.

v Cesarsko odlikovanje. Zgodovinarja Petra pl. Radicsa v Ljubljani je imenoval cesar za cesarskega svetnika. Radics je na polju kranjske in slovenske zgodovine zaslužen mož.

v „Slovenec“ se v svoji neumni gonji proti Ciril-Metodovi družbi sklicuje tudi na mariborsko „Stražo“, češ tudi ona je družbo obsodila. Daleč so že prišli pri „Slovencu“, če se morajo sklicevati na tako duševno skrupalco kakor je „Straža“.

a V Trstu so pričeli italijanaši in Pagninanci črno gonjo proti slovenskemu delavstvu. V novem pristanišču pri Sv. Andreju je bilo sprejetih 64 slovenskih delavcev — in zdaj je po konci ves laški Izrael in vpije o slovenski invaziji, sklicuje javne protestne shode, hodi v de-

putacijah k vsem mogočim mogočnejšem itd. O strašna je ljubezen naših sosedov do nas!

a Dopolnilne deželnozbornske volitve na Goriškem bodo v kmečkih občinah na Krasu, kjer je odstopil dr. Gregorin, dne 10. aprila, v trgih, kjer je odstopil Gabersček, 17. aprila in v veleposestniški kuriji, v kateri volitev ni bila verificirana, dne 23. aprila. Klerikalci se hočejo z vso silo vreči na veleposestvo.

Laška „Lega Nazionale“ bo imela svoj XII. občni zbor meseca maja t. l. v Gorici. Čnje se, da se pripravljajo napadi na Slovence. „Soča“ pa izjavlja, da so Slovenci pripravljeni in da se bodo znali braniti.

Dopisi.

v Objemi in poljubi na odru. Človek res ne ve, zakaj so pisatelji gledaliških iger v svoja dela sprejeli to človeško „navado“, da se morata dva v tem ali onem prizoru objeti ali poljubiti, kakor pač zahteva hudomušni pisatelj igre. Ali bi ne bilo boljše, da bi si kazala svojo ljubezen mesto poljubov s krepkimi zaušnicami? ... Vsaj onim našim „rahločutnim“ obiskovalcem slovenskega gledališča bi se s tem zelo ustreglo, ki se tako radi spotikajo nad tem, ako se pusti objemati ali poljubovati diletantinja od diletanta. Saj je to vendar nečuvstvo, kaj? Le pomislite, gospodje pisatelji in režiserji, kakšen „nebeški“ užitek je tak poljub na — šminko. In objem, kaj še le ta! Nu, naša galerija, ljudstvo vzgojeno v naravi, vajeno mnogo manj takih ljubeznjivosti, ono tega ne razume in se prav nič ne spodika nad poljubi na odru. Slovenski delavec in kmet veda, da je to naravno, da to mora biti v igri, da se mora tako igrati, kakor bi bilo v resnici, zakaj drugače gledališče ni več gledališče, kjer se kaže življenje bodisi tragično ali veselo, vrline ali slabosti človeka itd., ampak gledišče kjer se kažejo — toaleta in lepa lica z mičnimi frizurami. Ne morem res umeti in z menoj nekaj drugih odličnih oseb, da se te prastare tradicije, ki spadajo k večjemu le v domače življenje, spravljajo v prosvitljenem XX. stoletju na oder. Saj vendar to ni niti fino, niti dostojno, da bi se objemalo na odru in če že ne šminko, pa vsaj storilo tako, kakor bi se poljubovalo — obleko. Zato bi res prosil vse režiserje, da bi v igrah črtali vse objeme in poljube in če jih že nečejo nadomestiti z zaušnicami, pa naj ta mesta ostanejo prazna. Drugače se utegnejo postrane device in različne tercijalke iz visokomoralne boljše družbe res še pohujšati. Pisateljem-dramatikom bi pa svetoval, da si izmislijo kot znak ljubezni nekaj prav posebno novega. In to bo „moderno“ gledališče, ki bo vleklo, ter se tudi ne bo nikdo — škandaliziral, niti najbolj „rahločutni“ ne.

Dnevna kronika.

v Za drugi milijon češke šolske Maticice so nabrali Čehi do 7. marca že zopet K 20.253'14.

v Koliko je kje židovov? V Londonu je te dni izšel židovski letopis, katerega statistični podatki so vsekakor interesantni. Vseh židov na svetu je 11,625.653 in sicer v sami Evropi 8,892.019, tu pa največ na Ruskem, namreč 5.082.342 in na najmanj na Španskem, samo 4000. Avstrijo osrečuje 1.233.122 židov, Ogersko pa 851.378.

v Šest tisoč tibetskih rokopisov je poklonil mladi preiskovalec Paul Pelliot pariški narodni knjižnici, a do njih je prišel na zelo čuden način. Slišal je, da je našel neki troistiški duhovnik v neki votlini pri Thuenhuengen množino dobro ohranjenih rokopisov in slik iz 10. stoletja. Francozki nčenjak je takoj šel na pot in po napornem potovanju je prišel k puščavniku, ki ga je zelo lepo sprejel in mu dovolil pregledati in proučiti najdene spise. Ko sta postala intimnejša, ga je vprašal nčenjak, da li bi mu pustil odnesti vse skupaj v Evropo. „Vz mi jih, a pazi, da Te ne dobi kak uradnik!“ Pelliot je celi mesec prelistaval listine, izbral najboljše, jih skril med prtljago in jih srečno spravil na Francozko.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25'—
polletno	„ 12'50
četrtletno	„ 6'30
mesečno	„ 2'10

Za Nemčijo:

celoletno	K 28'—
---------------------	--------

Za vse druge dežele K 30'—.

Naročnina se pošilja naprej.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DR. KARL LUEGER — UMRL.

Zadnji trenutki.

Dunaj, 10. marca. O zadnjih urah Luegerjevih se poroča sledeče: Danes ob 4. uri zjutraj so poklicali v mestno hišo trgovskega ministra Weisskirchnerja, ministra Gessmana in Ebenhocha, magistratnega ravnatelja Appela in tri dunajske podžupane. Ob 6. uri je župan jel dihati v velikih presledkih in žila je bila sila naglo. Nekaj minut pred 8. uro so bili poklicani v sobo umirajočega poslanci in obč. odborniki; kratko na to je naznanil nek Luegerjev prijatelj, da je župan dr. Lueger preminil; toda vest se je izkazala za prehitro in je izjavil magistratni ravnatelj Bibel, da bolnik še diha; še le za 10 minut po 8. uri je Lueger res umrl.

Po županovi smrti.

Dunaj, 10. marca. Takoj po mrti dr. Luegerja se je obvestilo o žalostnem dogodku cesarja, nadvojvodo Rainerja, min. predsednika Bienertha in predsednika drž. zbornice dr. Pattaja.

Dunaj, 10. marca. Župana na mrtvaški postelji slika slikar Engelhard, mrtvaško masko pa napravi kipar Schwod.

Sožalje prebivalstva, cesarja in državne zbornice. Pogreb.

Dunaj, 10. marca. Komaj so zaplapolale črne zastave na mestni hiši in drugih občinskih poslopih, so razobesili takoj črne zastave tudi premožni zasebniki; na tisoče ljudi vre iz vseh mestnih okrajev k mestni hiši, da čitajo naznanilo smrti, ki je nabito na vratih. Mnogi jokajo. Od vseh strani prihajajo vozovi magistratnih uradnikov, okrajnih zastopnikov in obč. odbornikov.

Dunaj, 10. marca. Pogreb županov se vrši v ponedeljek. Policija računi, da se ga udeleži nad milijon ljudi. Notranje mesto bode zaprt vojaški kordon.

Dunaj, 10. marca. Telo bo ležalo na parah v veliki ljudski zborovalni dvorani mestne hiše. — Danes popoldne ob 5. se vrši slovesna žalna seja občinskega sveta.

Dunaj, 10. marca. Predsednik drž. zbornice dr. Pattai je imel ob otvoritvi današnje seje navdušen sožalni govor, v katerem je slavil dr. Luegerja. Bil je izvoljen v parlament pred 25 leti in je bojeval spočetka trde boje kot samostojec opozicionalec; udeležil se je od tedaj v odlični meri vseh evolucij parlamentarnega življenja in postal tipična osebnost v javnem življenju. Dr. Lueger je imel pač nasprotnike, pa nobenih osebnih sovražnikov. Dosegel je kot vodja svoje stranke in ljudski zagovornik tako stopinjo splošne priljubljenosti, da ji je težko najti primere; neglede njegovih velikih duševnih in govorniških zmognosti ga je odlikovalo čustvo za pravico in za vselej pripravljena dobrohotna roka za ubožce in zatirance. Deloval je v pravem krščanskem smislu, bil je prvi meščan svojega domačega mesta. »Slavimo dostojno spomin velikega moža, prisezimo ob odprtem grobu in nagnjeni zastavi, da hočemo delovati v duhu pravega parlamentarizma in kot pravi zagovorniki ljudstva vsak za svoj narod in vsi skupaj na čast skupni domovini!« je sklenil Pattai. — Poslanci so poslušali govor, kateri je napravil globok utis, stoji. Seja se je na to v znamenje sožalja prekinila do 41.

Dunaj, 10. marca. Cesar je poslal Luegerjevima sestrama na naslov Hildegarde Lueger sledečo sožalno brzojavko po načelniku kabinetne pisarne baronu Schiestlu: »Smrt vašega gospoda brata, velezaslužnega dunajskega župana je Njegovo Veličanstvo globoko užalila. Sprejmite Vi in Vaša sestra k pretresujoči nesreči najprizirnejše sožalje Njegovega Veličanstva in izraz Njegovega posebnega sočutja.«

Dunaj, 10. marca. Cesar je dal tudi izraziti svoje sočutje predsedstvu dunajskega obč. sveta; izjava se bode prečitala v današnji žalni seji.

Dunaj, 10. marca. Svoje sožalje je izrazil Luegerjevima sestrama tudi nadvojvoda Rainer že dopoldne, nadalje min. predsednik Bienerth in nebroj visokih državnih dostojanstvenikov.

Dr. Luegerjeva politična oporoka.

Dunaj, 10. marca. »Deutsches Volksblatt« poroča v posebni izdaji politično oporoko županovo, katero je sestavil že l. 1907. — Iz vsebine navedemo kratko sledeče. Dr. Lueger je naročil stranki, katero je vodil dolgo let, naj se nikoli ne spremeni v čisto agrarno stranko in naj nikoli ne pozabi, da ima svojo velikost in moč v prvi vrsti zahvaliti prebivalstvu mesta Dunaja. Stranka naj tudi nadaljuje dr. Luegerjavo politiko napram Ogerski. Kot svojega naslednika na županskem stolcu priporoča zmožnega in zaslužnega svojega dolgoletnega sotrudnika biv. magistratnega ravnatelja dr. Weisskirchnerja, o katerem upa, da bode njegovo komunalno politiko nadaljeval. Kot priče so podpisani princ Liechtenstein, Gessmann, dr. Weisskirchner, Mayer, magistratni ravnatelj dr. Appel in obč. svetn. Klotzberg.

Dunajski liberalci o dr. Luegerju.

Dunaj, 10. marca. Od odlične strani v dunajskih liberalnih krogih se je označilo dr. Luegerja sledeče: Z neutешljivo željo po delu, poln političnih ciljev in vnet za splošni blagor soobčanov je nastopil dr. Lueger v dunajski javnosti in vsakdo mu je prerokoval veliko karijero. Imel v oblasti pristni dunaj-

čanski ton, je bil odločen in objednem poln humorja, napadalen in obenem prikljiv. Ob njegovi zibelki je gotovo stala vila, katera mu je dala najbogatejši dar popularnosti. Takrat je še bila liberalna stranka močna v Avstriji, ali njeni takratni vodje niso imeli talenta za pridobivanje in odgojo mladih moči, katere bi pozneje služile razširjanju liberalnih idej. Demokrat Lueger ni našel prostora za svoje delo in je šel v nižine, ki mejijo zelo tesno na demagogijo. Težavne gospodarske okoliščine prebivalstva je izrabil s svojo brezobzirno in skoraj strašno spretnostjo, slikajoč jih kot posledice liberalnega režima. Vpletel je v nje konfesionalni moment in je vstvaril novo silno stranko. Toda stranka se je z naraščanjem svojih moči prelevljala in je postavila v ospredje meščansko-socijalni program. Nikdo ne more dovolj ostro obsojati grde skorje, pod katero se je skrivala dragocena kovina; ni nobenega opravičenja za brutalna bojna sredstva, katerih se je ta stranka pri svojem nastanku posluževala. Danes pa gre z nemškopolnimi strankami roko v roki in dr. Lueger je postal doyen med nemškimi strankarskimi vodji. Iz agitatorja je izrastel patrijarh, iz demagoga politik, čegar metoda je bila zelo podobna oni, s katero je Grocholski vzgojil Poljake za sedanjost njihovo politiko in jim pomagal do tolikega vpliva. Dr. Luegerja so spoštovale vse stranke v parlamentu in je užival splošne simpatije dunajskega prebivalstva, ki so neredko naraščale do navdušenega češčenja. K temu je mnogo pripomogla delavnost, katero je pokazal in razvijal dr. Lueger kot dunajski župan. Kot tak je storil izvanredno mnogo za državno prestolnico; ustvaril je iz nje moderno mesto vrtov, okrasil jo s krasnimi stavbami, uredil promet po velikomestno, pridobil občinski blagajni neizčrpne vire dohodkov. Iz mošta je postalo v dr. Luegerju čisto vino. Njegov razum, energijo in zdravo sodbo bode parlament težko pogrešal. Avstrijski Plutarh bi moral imenovati dr. Luegerja med najinteresantnejši osebnosti sedanje naše dobe, kakor ga je prišel rumunski kralj med najodličnejše osebe stoletja. Lueger je imel v polni meri jedno, kar je potrebno za velike in trajne uspehe v javnem življenju: čistost značaja in močan, solnčen značaj. Njegova ljubeznivost mu je pridobivala vedno večje čete častilcev in je lomila jezo nasprotnikov.

a Posledice stavke v Filadelfiji. Mestna železnica ima vsled stavke delavcev vseh vrst velikansko izgubo. Ker niso hoteli njih prometni delavci službovati, ji je odšlo v kratkem času več ko 4 milijone kron. V predmestjih pride večkrat do spopadov med policijo in delavstvom. Na vozove mestne železnice mečejo bombe in dinamit in več potnikov je znatno ranjenih. Policija ravna zelo strogo z demonstranti. Krvavih žrtev je že obilo. Eno žensko je policija ustrelila. Rabuke se nadaljujejo.

a Grofica Tarnovska pred sodnijo. Naumov je nadaljeval svojo izpoved in povedal, da je bil smrtno zaljubljen v Tarnovsko, ki ga je pa samo mučila, deloma z ljubosumnostjo, ki mu jo je budila, deloma pa dejansko. Dogodilo se je na primer večkrat, da je trdil Naumov, da je ona gasila svojo cigareto na njegovih rokah in ga še vedno mučila, čeravno je zapazila kri. Da-li se je radovala krvi, priča ne more potrditi. — Med izpovedjo je Tarnovska včasih ihtela in sedaj se poroča, da hoče ona obstati krivdo napeljevanja v celem obsegu. Njeni branitelji se bodo pa omejili samo na to, da dokažejo, da je Tarnovska nezmožna prendarka.

Tržne cene.

9. marca.

Dunaj: Višja notiranja v inozemstvu so tendenco na borzi utrdile. Ponudba mala, vsled tega konzum rezerviran. Obrat mal. Niti v pšenici, niti v rži, ovsn in ječmenu ni znatnih sprememb v ceni. Le v korzi poskočila cena za 5 vin.

Budimpešta. Svinj: ogrske stare, težke 158 do 160 v. mlade težke 167 do 168 vin., mlade, srednje 167 do 168 v. mlade, lahke 168—172 vin.

Zaloga 26.697 komadov. Prignano 60 komadov, odgnano 123. Ostalo torej 26.634 komadov. Tendence mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 13'34 pšenica za maj K 13'26, pšenica za oktober K 10'97, rž za april 8'66, rž za oktober K 8'22, oves za april 7'28, oves za oktober K —, koruza za maj K 6'18, koruza za julij K 6'34, ogrščica za avgust K 13'45. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence boljša, promet nezaten, pšenica v efektivu za 5 vin. višja, ostalo se vzdržalo, termini tendirali za Ameriko trdno. Vreme lepo.

Sladkor. Prst. — Centrifugal Pilés prompt K 40³/₈ do K 40³/₄ za jodneje 41 do 42¹/₂. Tendence slaba.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 33.80, nova kampanja kron 26'75. — Tendence mirna. Vreme: lepo.

Budimpešta: mast svinjska K 188'— namizna slanina 163'—.

Inserati v „Narodnem Dnevniku“ imajo najboljši uspeh.

172 3-1 Sprejem
: : vzgojiteljico : :
k dvema dekletoma in
: trgovsko učenko :
And. Elsbacher, Laški trg.

Ura z verižico

1 ura samo za K 2.—

Zaradi nakupa veliko vrst ur razpošilja spodaj stoječa razpošiljalnica: 1 krasno pozlačeno 36 urno, precizisko Anker uro z lepo verižico samo za K 2.—, kakor tudi 5 letno pisмено jamstvo. — Pošilja po povzetju razpošiljalnica u F. Windisch, Krakov št. U/123.

NB. Za neugajajoče se vrne denar. 175 1

Lično stanovanje

obstoječe iz 2 sob, 2 sobic itd. se da s 1. majem v najem. 162 3-2

Proda se tudi lepa kredenčna omara.

Celje, Gledališke ulice št. 5. I. nadstropje.

Sukna
in modno blago
za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franko. 96

Hotel „International“ v Tržiču (Monfalcone)

se odda takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 meblovanih sob, ugodna lega v bližini postaje. Promet se v Tržiču velikansko razvija, tako, da je spretneemu in vestnemu hotelirju zasigurana dobra eksistenca. Znanje slovenskega, laškega in nemškega jezika je neobhodno potrebno. Ponudbe sprejema lastnik hotela: Ivan Peric, veleposestnik v Tržiču (Monfalcone).

134 6-1